

DECIZIA (UE) 2021/1094 A CONSILIULUI**din 28 iunie 2021****de modificare a Deciziei 2008/376/CE privind adoptarea programului de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel și privind orientările tehnice multianuale pentru acest program**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Protocolul (nr. 37) referitor la consecințele financiare ale expirării Tratatului CECO și la Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 2 paragraful al doilea,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere avizul Parlamentului European ⁽¹⁾,

întrucât:

- (1) La 5 octombrie 2016, Uniunea a ratificat Acordul de la Paris adoptat în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (denumit în continuare „Acordul de la Paris”). Acordul de la Paris invită părțile care l-au ratificat să acționeze în sensul consolidării răspunsului global la amenințarea reprezentată de schimbările climatice, în vederea limitării creșterii temperaturii globale la mult mai puțin de 2 °C.
- (2) În conformitate cu Acordul de la Paris, la 11 decembrie 2019, Comisia a publicat Comunicarea către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor privind Pactul verde european, prevăzând angajamentul de a „aborda provocările legate de climă și de mediu” și de a „transforma UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050 și în care creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor”. Comunicarea privind Pactul verde european, care prevede o nouă strategie de creștere, se referă la necesitatea de a sprijini tehnologiile inovatoare legate de producția nepoluantă a oțelului, ceea ce va duce la un proces de producție a oțelului fără emisii de dioxid de carbon până în 2030, precum și de a explora posibilitatea de a utiliza o parte din fondurile rămase disponibile în urma lichidării Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului. De asemenea, comunicarea stipulează că toate acțiunile și politicile Uniunii ar trebui să își unească eforturile pentru ca Uniunea să realizeze o tranziție de succes și justă către un viitor durabil. În conformitate cu principiul de a nu aduce prejudicii semnificative, menționat în comunicare, obiectivele programului de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel sunt revizuite, astfel încât să nu mai vizeze activitățile care perpetuează extracția, prelucrarea și utilizarea fără restricții a cărbunelui.
- (3) Până în prezent, Uniunea a urmărit o politică ambițioasă privind combaterea schimbărilor climatice și a instituit un cadru de reglementare pentru a-și atinge obiectivul de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră fixat pentru 2030. Printre altele, Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾ stabilește fundamentul legislativ necesar pentru o guvernanta fiabilă, favorabilă incluziunii, eficientă din punctul de vedere al costurilor, transparentă și previzibilă a uniunii energetice și a acțiunilor climatice, care să asigure atingerea obiectivelor uniunii energetice prevăzute pentru anul 2030 și pe termen lung în concordanță cu Acordul de la Paris.

⁽¹⁾ Avizul din 19 mai 2021 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanta uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1).

- (4) În cadrul Comunicării către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor privind Planul de investiții pentru o Europă durabilă și Planul de investiții al Pactului verde european, Comisia și-a anunțat intenția de a propune o revizuire a Deciziei 2008/376/CE a Consiliului ⁽³⁾, cu scopul de a permite finanțarea unor proiecte inovatoare de mare amploare în domeniul cercetării și inovării pentru o producție nepoluantă de oțel, precum și a activităților de cercetare în sectorul cărbunelui în concordanță cu principiile Mecanismului pentru o tranziție justă.
- (5) Pe lângă acestea, raportul privind monitorizarea și evaluarea programului de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel („programul de cercetare”) recomandă modificarea obiectivelor de cercetare pentru cărbune și oțel prevăzute în capitolul II, secțiunile 3 și 4 din Decizia 2008/376/CE și sprijinirea cercetării inovatoare în sectorul oțelului, precum și a proiectelor emblematiche în sectorul cărbunelui.
- (6) Prin urmare, se cuvine alinierea obiectivelor programului de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel la acordurile internaționale, cum ar fi Acordul de la Paris, precum și la obiectivele științifice, tehnologice și politice ale Uniunii privind atingerea neutralității climatice până în 2050.
- (7) Parteneriatele programate în comun și-au dovedit eficacitatea prin punerea în comun a resurselor pentru atingerea unui obiectiv comun de cercetare la nivel european. Pentru a contribui la realizarea unei economii neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050, este necesar să fie prevăzută posibilitatea de a furniza sprijin prin intermediul parteneriatelor europene programate în comun, în sinergie cu alte programe. Un parteneriat european ar putea constitui un instrument ideal de punere în comun a resurselor în scopul de a sprijini cercetarea în domeniul tehnologiilor inovatoare vizând reducerea emisiilor de CO₂ în sectorul siderurgic.
- (8) Prin urmare, Decizia 2008/376/CE ar trebui modificată în consecință,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Decizia 2008/376/CE se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2, al doilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„Programul de cercetare sprijină cercetarea în colaborare în sectoarele cărbunelui și oțelului. De asemenea, programul de cercetare sprijină tehnologiile inovatoare legate de producția nepoluantă a oțelului, care să ducă la proiecte de producție a oțelului cu emisii de carbon aproape de zero, precum și proiecte de cercetare vizând gestionarea tranziției juste a minelor de cărbune exploatare anterior sau a celor în curs de închidere și a infrastructurii aferente, în acord cu Mecanismul pentru o tranziție justă și în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din Decizia 2003/76/CE. Programul de cercetare este compatibil cu obiectivele politice, științifice și tehnologice ale Uniunii și completează activitățile efectuate în statele membre și în cadrul programului-cadru existent al Uniunii pentru cercetare, dezvoltare tehnologică și activități demonstrative (denumit în continuare «programul-cadru de cercetare»).”

2. Articolele 4-6 se înlocuiesc cu următorul text:

„Articolul 4

Sprijinirea tranziției juste a sectorului cărbunelui și a regiunilor carbonifere

(1) Proiectele de cercetare susțin tranziția către o economie a Uniunii neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050, având drept obiectiv susținerea eliminării treptate a combustibililor fosili, dezvoltarea activităților alternative la locația fostelor exploatare miniere și evitarea sau repararea daunelor aduse mediului de minele de cărbune în curs de închidere, de minele de cărbune exploatare anterior și din împrejurimile acestora. Proiectele se axează în special pe:

- (a) dezvoltarea și testarea tehnologiilor de captare, utilizare și stocare a dioxidului de carbon;
- (b) utilizarea energiei geotermice la locația fostelor exploatare de cărbune;

⁽³⁾ Decizia 2008/376/CE a Consiliului din 29 aprilie 2008 privind adoptarea programului de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel și privind orientările tehnice multianuale pentru acest program (JO L 130, 20.5.2008, p. 7).

- (c) utilizările neenergetice și producția de materii prime din deșeuri miniere și reziduuri provenind de la mine de cărbune exploatare anterior sau în curs de închidere, asigurând totodată în mod corespunzător faptul că impactul lor asupra climei, asupra mediului și asupra sănătății este redus la minimum și mai scăzut decât în cazul soluțiilor alternative;
 - (d) reorientarea fostelor mine de cărbune și lignit, precum și a infrastructurii în sectorul cărbunelui, inclusiv servicii de alimentare cu energie electrică, în conformitate cu o tranziție neutră din punct de vedere climatic și ecologică;
 - (e) promovarea dezvoltării de programe eficiente de recalificare și de perfecționare a lucrătorilor afectați de încetarea treptată a activității în sectorul cărbunelui, inclusiv a cercetării privind formarea profesională și recalificarea lucrătorilor angajați în prezent sau în trecut în sectorul cărbunelui.
- (2) Se acordă o atenție specială consolidării poziției de lider a Europei în ceea ce privește gestionarea procesului de tranziție a minelor de cărbune exploatare anterior și a infrastructurii în sectorul cărbunelui prin intermediul unor soluții tehnologice și netehnologice, susținându-se, de asemenea, transferul de tehnologie și transferul elementelor netehnologice. Activitățile de cercetare având aceste obiective trebuie să prezinte beneficii tangibile pentru climă și mediu în concordanță cu obiectivul realizării neutralității climatice până în 2050.

Articolul 5

Îmbunătățirea sănătății și siguranței

- (1) În proiectele care vizează activitățile menționate la articolele 4 și 6 sunt luate în considerare și aspectele referitoare la siguranța în minele de cărbune în curs de închidere și în cele exploatare anterior, în vederea îmbunătățirii condițiilor de muncă, a protecției sănătății și a siguranței la locul de muncă, precum și aspectele de mediu dăunătoare sănătății.
- (2) Proiectele de cercetare se axează asupra bolilor asociate activităților miniere, având drept scop îmbunătățirea sănătății persoanelor care trăiesc în regiunile carbonifere în tranziție. Proiectele de cercetare asigură, de asemenea, măsuri de protecție în contextul procesului de închidere a minelor și în minele exploatare anterior.

Articolul 6

Reducerea la minimum a impactului asupra mediului al minelor de cărbune aflate în tranziție

- (1) Proiectele de cercetare urmăresc reducerea la minimum a impactului asupra atmosferei, apei și solului, generat de minele de cărbune în curs de închidere și de minele exploatare anterior. Cercetările sunt orientate către conservarea și refacerea resurselor naturale pentru generațiile viitoare, precum și către reducerea la minimum a impactului asupra mediului al minelor de cărbune în curs de închidere și al celor exploatare anterior.
- (2) Se acordă preferință proiectelor care promovează unul sau mai multe dintre următoarele aspecte:
- (a) tehnologii noi și îmbunătățite pentru evitarea poluării mediului, inclusiv scurgerea de metan, de către mine de cărbune în curs de închidere, mine exploatare anterior și din împrejurimile acestora (inclusiv atmosferă, terenuri, soluri și apă);
 - (b) captarea, evitarea și reducerea la minimum a emisiilor de gaze cu efect de seră, în special a metanului, din zăcămintele de cărbune în curs de închidere;
 - (c) gestionarea și reutilizarea deșeurilor miniere, a cenușii zburătoare și a produselor de desulfurizare din cadrul minelor de cărbune în curs de închidere și al celor exploatare anterior, precum și, unde este cazul, a altor forme de deșeuri;
 - (d) recondiționarea haldelor și folosirea reziduurilor industriale din producția și consumul de cărbune în regiunile carbonifere în tranziție;
 - (e) protejarea pânzelor de apă freatică și purificarea apei de scurgere din mine;
 - (f) restabilirea mediului aferent fostelor instalații sau instalațiilor în curs de închidere care au folosit cărbune, precum și din împrejurimile acestora, în special a apei, a terenurilor, a solurilor și a biodiversității;
 - (g) protejarea infrastructurii de suprafață împotriva efectelor tasării și ale mișcărilor de teren pe termen scurt și lung.”

3. Articolul 7 se elimină.
4. Articolele 8-10 se înlocuiesc cu următorul text:

„Articolul 8

Procese de producere și finisare a oțelului noi, durabile și cu emisii reduse de dioxid de carbon

Cercetarea și dezvoltarea tehnologică au drept scop elaborarea, demonstrarea și îmbunătățirea proceselor de producție a oțelului cu emisii de carbon aproape de zero în vederea creșterii calității produselor și a sporirii productivității. Reducerea substanțială a emisiilor, a consumului de energie, a amprentei de carbon și a altor forme de impact asupra mediului, precum și conservarea resurselor constituie parte integrantă a activităților vizate. Proiectele de cercetare vizează unul sau mai multe dintre aspectele următoare:

- (a) procese și operațiuni inovatoare, noi și îmbunătățite, de producere a fontei și oțelului cu emisii de carbon aproape de zero, acordându-se o atenție specială evitării directe a emisiilor de dioxid de carbon sau utilizării inteligente a acestora, sau ambelor;
- (b) optimizarea prelucrării și a lanțului de prelucrare a oțelului (inclusiv reducerea și prereducerea minereului de fier, producerea fontei și oțelului, proceduri bazate pe topirea deșeurilor reciclate, tehnici secundare în metalurgie, operațiuni de turnare, laminare, finisare și placare) cu ajutorul instrumentării, al detectării proprietăților produselor intermediare și finale, al modelării, al controlului și al automatizării, inclusiv al digitalizării, al aplicării tehnologiei de lucru cu volume mari de date, al inteligenței artificiale și al oricăror alte tehnologii avansate;
- (c) integrarea prelucrării oțelului și eficiența procesului în contextul producției oțelului cu emisii de carbon aproape de zero;
- (d) întreținerea și fiabilitatea utilajelor de producție a oțelului;
- (e) tehnici vizând creșterea capacității de reciclare, reciclarea și reutilizarea oțelului și dezvoltarea unei economii circulare;
- (f) tehnici vizând creșterea eficienței energetice a producției de oțel prin recuperarea căldurii reziduale, prevenirea pierderilor de energie, tehnici de încălzire hibride și soluții de gestionare a energiei;
- (g) tehnologii și soluții inovatoare pentru procesele de producție a fontei și oțelului care promovează activități intersectoriale, proiecte demonstrative care integrează producția de energie fără emisii de carbon sau contribuie la o economie bazată pe hidrogen curat.

Articolul 9

Clase avansate de oțel și aplicații

Cercetarea și dezvoltarea tehnologică se vor axa pe îndeplinirea cerințelor utilizatorilor de oțel vizând dezvoltarea unor noi produse cu emisii de carbon aproape de zero, precum și crearea de noi oportunități de piață, reducând în același timp nivelul de emisii și impactul asupra mediului. În contextul tehnologiilor menționate la articolul 8, proiectele de cercetare vizează unul sau mai multe dintre aspectele următoare, având drept obiectiv furnizarea proceselor de producție a oțelului durabile și cu emisii de carbon aproape de zero la nivelul Uniunii:

- (a) noi clase avansate de oțel;
- (b) îmbunătățirea proprietăților oțelului, cum ar fi proprietăți mecanice și fizice, adecvarea la prelucrări ulterioare, pentru diverse aplicații și condiții de muncă;
- (c) prelungirea duratei de exploatare, în special prin îmbunătățirea rezistenței oțelurilor și a structurilor din oțel la căldură și coroziune, oboseală mecanică și termică și alte efecte de deteriorare;
- (d) modele simulatoare predictive ale microstructurilor, proprietăților mecanice și proceselor de producție;
- (e) tehnologii utilizate pentru formarea, sudarea și îmbinarea oțelului și a altor materiale;
- (f) standardizarea metodelor de testare și evaluare;
- (g) oțeluri de înaltă performanță pentru aplicații precum mobilitatea, inclusiv sustenabilitatea, metodele de proiectare ecologică, modernizarea, proiectarea din materiale ușoare și soluțiile de siguranță.

*Articolul 10***Conservarea resurselor, protecția mediului și economia circulară**

Atât în domeniul producției, cât și în cel al utilizării oțelului, aspectele privitoare la conservarea resurselor, la conservarea ecosistemelor, la tranziția către o economie circulară și la siguranță constituie parte integrantă a activității de cercetare și dezvoltare tehnologică. Proiectele de cercetare vizează unul sau mai multe dintre aspectele următoare:

- (a) tehnici de reciclare a oțelului vechi și a produselor secundare provenite din diferite surse și îmbunătățirea calității deșeurilor de oțel;
- (b) tratarea deșeurilor și valorificarea materiilor prime secundare valoroase, inclusiv a zgurii, în interiorul și în afara combinatului siderurgic;
- (c) controlul poluării și protecția mediului la locul de muncă și în împrejurimile acestuia, precum și la locația combinatului siderurgic (emisii gazoase, solide sau lichide, gestionarea apei, zgomot, mirosuri, praf etc.);
- (d) proiectarea claselor de oțel și a structurilor asamblate pentru a facilita recuperarea ușoară a oțelului pentru reciclare sau reutilizare;
- (e) utilizarea gazelor de proces și eliminarea emisiilor de gaze reziduale din producția de oțel;
- (f) evaluarea ciclului de viață și abordarea din perspectiva ciclului de viață a producției și utilizării oțelului.”

5. La capitolul II, secțiunea 4, se introduce următorul articol:

„Articolul 10a

Gestionarea forței de muncă și a condițiilor de muncă

Proiectele de cercetare vizează unul sau mai multe dintre aspectele următoare:

- (a) dezvoltarea și diseminarea competențelor pentru a ține pasul cu noi procese de producție a oțelului cu emisii de carbon aproape de zero, precum digitalizarea, și pentru a reflecta principiul învățării pe tot parcursul vieții;
- (b) îmbunătățirea condițiilor de muncă, inclusiv aspecte legate de sănătate, siguranță și ergonomie la locul de muncă și în împrejurimile acestuia.”

6. Se introduce următorul articol:

„Articolul 17a

Parteneriate europene

(1) O parte din programul de cercetare, și anume cercetarea în domeniul tehnologiilor inovatoare vizând reducerea emisiilor de CO₂ în sectorul siderurgic, poate fi pusă în aplicare prin parteneriate europene programate în comun, instituite în conformitate cu normele prevăzute la articolul 10 și în anexa III la Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului (*).

(2) În sensul prezentului articol, un parteneriat european programat în comun înseamnă o inițiativă elaborată cu implicarea de la bun început a statelor membre, în care Uniunea, împreună cu partenerii privați sau publici, sau cu ambii (cum ar fi: industria de profil; universitățile; organizațiile de cercetare; organismele cu misiune de serviciu public la nivel local, regional, național sau internațional; și organizații ale societății civile, inclusiv fundații și ONG-uri), se angajează să sprijine în comun elaborarea și punerea în aplicare a unui program de activități de cercetare. Parteneriatele europene programate în comun sunt instituite pe baza unor memorandumuri de înțelegere sau a unor acorduri contractuale între Comisie și partenerii privați sau publici, sau ambii, care precizează obiectivele parteneriatului, angajamentele aferente privind contribuțiile financiare sau contribuțiile în natură, sau ambele, ale partenerilor, indicatorii-cheie de performanță și de impact, precum și rezultatele care trebuie obținute. Acestea includ identificarea activităților de cercetare complementare care sunt puse în aplicare de parteneri și de programul de cercetare.

(3) În cadrul parteneriatelor europene programate în comun, programul de cercetare poate furniza finanțare activităților eligibile vizate de această secțiune, în forma prevăzută la articolul 30. Pe lângă acestea, programul de cercetare poate furniza finanțare sub formă de premii.

(4) Finanțarea activităților din cadrul acestei secțiuni urmează cererile de propuneri specifice menționate la articolul 25 alineatele (2) și (3).

(*) Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 (JO L 170, 12.5.2021, p. 1)."

7. Articolul 39 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 39

Numirea experților independenți cu înalte calificări

În cazul numirii experților independenți cu înalte calificări menționați la articolul 18, la articolul 28 alineatul (2) și la articolul 38, se aplică dispozițiile articolului 237 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului (*).

(*) Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1)."

8. La articolul 41, litera (c) se elimină.

Articolul 2

Prezenta decizie intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Luxemburg, 28 iunie 2021.

Pentru Consiliu
Președintele
M. do C. ANTUNES